

УДК 339.542

**Галина Мельничук
(Чернівці)****ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ
В КОНТЕКСТІ ВСТУПУ
ДО СВІТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТОРГІВЛІ**

У статті порушується питання, пов'язане з інтеграцією України до європейської і світової економічної системи – вступ до Світової організації торгівлі. Зокрема, розглядаються основні цілі і найважливіші функції СОТ, переваги та ризики для України від участі в цій міжнародній структурі.

Ключові слова: Світова організація торгівлі (СОТ), Україна, Робоча група (РГ), вступ до СОТ, країни-члени СОТ, процедура, Генеральна Рада СОТ, національне законодавство, зовнішньоторгівельна політика, економічна дипломатія.

З кожним роком дедалі інтенсивніше спостерігається вплив процесів глобалізації у світі. Наслідками дії глобалізаційних чинників стає уніфікація економіко-культурних укладів життя, проблем та викликів, які постають перед різними країнами під час інтеграції у нове транснаціональне, економічне і культурне середовище. Вступ України до СОТ (куди входять 151 країна світу, що забезпечують 95% обсягу світової торгівлі), є надзвичайно важливим і водночас відповідальним кроком у напрямі інтеграції до світового економічного простору.

На початку 90-х років ХХ ст. головним зовнішньополітичним завданням України став вихід на світову арену та утвердження як суверенної держави. Впродовж 90-х років сформувалося декілька напрямків зовнішньої політики України, серед яких основними є східно- та західноєвропейський. Україна буде конструктивно відносити з пострадянськими державами, декларує прагнення приєднатися до економічних та політичних структур Європейського Союзу.

Членство України в СОТ є одним із пріоритетів зовнішньоекономічної політики нашої держави і розглядається як системний фактор розвитку національної економіки, лібералізації зовнішньої торгівлі, створення передбачуваного прозорого середовища для залучення іноземних інвестицій, що відповідає національним інтересам України.

Основними цілями СОТ є забезпечення тривалого і стабільного функціонування системи міжнародних торговельних зв'язків, лібералізація міжнародної торгівлі, скасування митних і торговельних обмежень СОТ має статус спеціальної організації ООН і є організаційно-правовою основою системи міжнародної торгівлі. СОТ формує міжнародні правила, яких повинні дотримуватися країни-члени у здійсненні торговельних відносин, а також забезпечує умови для проведення багатосторонніх пе-

реговорів, спрямованих на глобальну лібералізацію торгівлі.

Зацікавленість історією та сучасним станом співпраці України з ЄС за останні роки значно зростає. Привертають увагу публікації, які стосуються питань європейської безпеки, розширення ЄС, яке вплинуло на відносини України з центральноєвропейськими сусідами. Ґрунтовними дослідженнями про європейську та євроатлантичну інтеграцію України є монографії М.Кордона¹, Я.Малика² і Л.Чекаленка³ та інших авторів.

Аналізуючи українську історіографію, в якій ідеться про співпрацю України з ЄС слід зазначити, що цим питанням присвячено чимало публікацій. Сучасному стану і перспективам розвитку відносин з ЄС присвятили свої праці Є.Бершеда⁴, І.Тодоров⁵. Зокрема, значна частина науковців висвітлюють питання економічного співробітництва з ЄС та вступу України до СОТ – А.Гончарук⁶, Ю.Мойсеєнко⁷, О.Терещенко⁸. Все ж слід зауважити, що комплексних досліджень щодо членства України в СОТ, переваг і недоліків участі в цій міжнародній організації ще недостатньо.

Важливим етапом на шляху до європейської інтеграції є вступ України до Світової організації торгівлі. У постанові Верховної Ради України про «Основні напрями зовнішньої політики України» від 2 липня 1993 р. зазначено, що «включення національного господарства у світову економічну систему для його повноцінного економічного розвитку» є одним із національних інтересів України і завдань її зовнішньої політики⁹.

Важливими чинниками зовнішньополітичного курсу в забезпеченні національних інтересів України є захист і просування економічних інтересів. Саме економіка має потужний вплив на формування зовнішньої політики. Зокрема, у постанові «Про основні напрями зовнішньої політики України» підкреслюється, що для України «пріоритетними стратегічними напрямами є активний розвиток політичних, економічних, науково-технічних та інших стосунків з західними державами-членами ЄС, ...що створить умови для відновлення давніх зв'язків України з європейською цивілізацією, прискорення демократизації... Таке співробітництво стане підґрунтям для розширення участі України в європейських структурах та майбутнього інтегрування її господарства до загальноєвропейського і світового економічного простору»¹⁰.

Особливістю зовнішньої політики України в 90-х рр. ХХ ст. було те, що в ході її здійснення доводилося водночас вирішувати кілька складних проблем: утверджувати позиції держави у світовій співдружності як суверенної, незалежної, новоутвореної держави через подолання суттєвих як внутрішніх, так і зовнішніх перешкод на цьому шляху; як суб'єкта міжнародних економічних відносин в інституційно збалансованому світовому господарстві, причому суб'єкта нового, з обмеже-

ним досвідом і відсутніми традиціями; просування в європейський і євроатлантичний економічний простір з пріоритетним наміром вступити у перспективі до ЄС.

В перші роки незалежності Європа і Європейський Союз відігравали обмежену роль у політичному дискурсі в Україні. Українська зовнішня політика в першу чергу була зосереджена на тих викликах, які супроводжували становлення нової держави й створення двосторонніх відносин з іншими державами і міжнародними організаціями, такими як ООН, МВФ і Світовий банк.

Більш впевнено інтеграція України до європейських структур почала обговорюватися з середини 90-х рр. ХХ ст. і синтезувалася як суспільно-політична ідея. Розширення ЄС та НАТО на держави Центрально-Східної Європи і участь України в процесах європейської та євроатлантичної інтеграції упродовж кінця ХХ – початку ХХІ ст. зміцнили зовнішню безпеку України. Це проявилось у наближенні зовнішніх кордонів Європейського Союзу до України, що сприяло покращенню взаємовідносин України з ЄС.

Розглядаючи перспективи європейської інтеграції України, дослідники виділяють низку чинників, які перешкоджають їй у русі до ЄС. До внутрішніх перешкод на шляху України до ЄС слід віднести складність підготовчого етапу (невідповідність правової бази, повільність реформ у економіці і т.д.), повільну демократизацію і нерозвиненість громадянського суспільства. До зовнішніх перешкод відносять членство у СНД, залежність від російських енергоносіїв та ринків збуту.

Україна задекларувала своє прагнення вступити до Світової організації торгівлі 17 грудня 1993 р. з подання офіційної заяви до Секретаріату ГАТТ/СОТ (Генеральна угода з тарифів і торгівлі), яка тоді опікувалася питаннями зменшення протекціонізму в міжнародній торгівлі, і на базі якої в 1995 р. була створена міжнародна організація СОТ¹¹.

Зацікавленість Україною з боку СОТ пояснювалася в першу чергу тим, що ця міжнародна інституція визначає правила багатосторонньої системи торгівлі у світі. Її нормами та правилами регулюється понад 92% обсягів світової торгівлі.

Членами СОТ є 151 держава, до її складу також входять спостерігачі держав, що бажають приєднатися до СОТ, та міжнародні фінансово-економічні організації та угруповання.

Всі країни-сусіди України є членами СОТ, за винятком Росії та Білорусі, що перебувають у процесі вступу до цієї інституції більше, ніж 10 років. Більшість пострадянських країн приєдналися до СОТ: Вірменія, Естонія, Грузія, Республіка Киргизія, Латвія, Литва та Молдова. Всі інші, за винятком Туркменістану, перебувають в процесі вступу.

Від членства нашої держави в цій міжнародній економічній організації значною мірою залежить

інтеграція України у світову економіку, а також суттєве розширення експорту на світові ринки та захист українських виробників на них, ширше залучення до міжнародної торгівельної системи та приєднання до міжнародного торгівельного порядку, вступ до регіональних інтеграційних об'єднань, зокрема ЄС.

Досвід країн, що приєдналися до СОТ, свідчить, що в середньому за рік перебування в СОТ іноземні інвестиції збільшуються на 1–1,5 % обсягу ВВП. У Болгарії після вступу до СОТ інвестиції за рік зросли майже в чотири рази, у Словенії – майже вдвічі. Для України обсяг можливого збільшення інвестицій оцінюється на рівні до 500 млн. дол. США щорічно¹².

Приєднання України до СОТ є передумовою реалізації торговельного режиму між Україною та ЄС та започаткування переговорів щодо гарантованого доступу українських товарів до ринку ЄС. Він сприятиме зменшенню тарифних і нетарифних обмежень, доступу українських товарів практично до всіх найважливіших ринків товарів розвинених країн світу і збільшенню валютних надходжень від експорту вітчизняної продукції. Крім того, це забезпечує застосування сотівських процедур під час врегулювання торговельних суперечок і посилює шанси українських виробників на позитивне вирішення антидемпінгових розслідувань. За оцінками економістів, членство України в СОТ сприятиме додатковому зростанню ВВП в обсязі 1,5–2 млрд. дол.¹³.

Для вступу України в СОТ передбачалось виконання певних вимог внутрішньої політики загалом та торговельної політики зокрема. Тобто, здійсненню підлягали такі заходи: формування відкритої економіки; загальна лібералізація економічної діяльності; поступове зниження митних тарифів; заборона кількісних торговельних обмежень; узгодження національних стандартів з європейськими та міжнародними стандартами; обмеження використання державних закупівель, експортних субсидій та інших видів підтримки виробників, технічних бар'єрів тощо¹⁴.

Зазначимо, що при виконанні Україною означених вимог щодо внутрішньої політики загалом та торговельної політики зокрема, виникла велика кількість політичних та організаційних проблем, а саме:

- ідея лібералізації торгівлі, відкриття внутрішнього ринку не знаходило широкої підтримки в період перехідної економіки;

- рівень протекціонізму, який існує в Україні, розглядається як засіб для створення ефективного та конкурентного вітчизняного виробництва;

- митно-тарифне та нетарифне регулювання характеризується нестабільністю та непередбачуваністю.

Базовим документом, що визначає засади економічної інтеграції України до ЄС та засади роз-

виту торгівлі, є підписана у Люксембурзі 16 червня 1994 р. угода про партнерство та співробітництво. Остаточну угоду ратифіковано після складної процедури правового затвердження парламентами країн-членів Європейського Союзу (набула чинності 1 березня 1998 р.). Положення угоди заклали міцну правову основу для розвитку всіх форм співробітництва. Були обговорені принципи та технічні домовленості і перспективи щодо торгівлі товарами між Україною та ЄС, розглянуті заходи покращення діяльності компаній і виробничого інвестування. Особливої уваги було надано економічному співробітництву у вигляді виробничого та науково-технічного співробітництва. Пріоритетними галузями було обрано агропромисловий комплекс, енергетику, ядерну енергетику, транспорт, космічну галузь, охорону навколишнього середовища¹⁵.

В 1997 р. Україна розпочала процес переговорів з країнами-членами СОТ стосовно виходу на ринки товарів та послуг. Європейська Рада 1 березня 1998 р. ухвалила Спільну стратегію Європейського Союзу щодо України, в якій однією з основних цілей названа підтримка процесу економічних перетворень в Україні. Зокрема в ч. II йшлося про підтримку інтеграції України в європейську економіку шляхом «подвоєння зусиль з виконання вимог до членства у СОТ та створення в майбутньому зони вільної торгівлі між ЄС та Україною»¹⁶.

В свою чергу, в Україні теж була прийнята Стратегія до Європейського Союзу, затверджена Указом Президента України від 11 червня 1998 р., в якій говорилося про економічну інтеграцію та розвиток торгівельних відносин між Україною і ЄС. Зокрема, в документі зазначалося, що «глобалізація світового господарства, уніфікація національних економік на засадах ГАТТ/СОТ, потенційна взаємовигідність вільної торгівлі є важливими факторами економічної інтеграції та розвитку торгівлі між Україною і ЄС»¹⁷.

Одним із перших документів, підписаних між Україною і ЄС, в якому йшлося про вступ України до СОТ, була «Спільна стратегія ЄС, щодо України» (грудень 1999 р.), яка передбачає підтримку економічних та демократичних перетворень і підтверджує, що підписана Угода про партнерство та співробітництво – пріоритетний напрям реалізації Стратегії¹⁸.

Перспективними напрямами для України визнані: ринкові трансформації, демократизація суспільства, зміцнення правової держави, інтеграція до ЄС, співробітництво в питаннях безпеки та оборони, розвиток регіонального та прикордонного співробітництва та в сфері ядерної безпеки й навколишнього середовища, діяльність спільних інститутів. Серед 68 статей особливої уваги приділено розвитку торгівельних та інвестиційних відносин між країнами, а їх розвиток розглядається через набуття Україною членства в СОТ¹⁹.

Станом на кінець 2001 р. відбулося вісім засідань Робочої групи з розгляду заявки України про вступ до Світової організації торгівлі (далі – Робоча група), останнє з яких 13-14 червня 2001 р. Україна перебувала в стані двосторонніх переговорів з доступу до ринку товарів та послуг, що є однією з основних складових процесу набуття членства у СОТ, з 24 державами-членами Робочої групи з розгляду заявки України про вступ до СОТ²⁰.

Протягом 2002-2004 рр. було досягнуто значного прогресу на шляху України до СОТ. Зокрема, за цей період підписано 21 з 32 двосторонніх протоколів з доступу до ринків товарів і послуг, на 70 % узгоджений проект звіту Робочої групи з розгляду заявки України про вступ до СОТ²¹.

Одним з ключових завдань підготовки до вступу України до СОТ в 2005 р. було питання гармонізації національного законодавства з нормами системи ГАТТ/СОТ. Прийняття відповідних законопроектів та нормативних актів є необхідною умовою прискореного завершення двосторонніх і багатосторонніх переговорів з країнами-членами СОТ та просування переговорного процесу з набуття Україною членства в цій організації. Але через відсутність належного механізму координації законотворчої діяльності між усіма гілками влади ці законопроекти не були прийняті.

Згідно зі статтею XII Марракеської угоди про заснування СОТ вступ у СОТ відбувається на умовах, узгоджених між урядом держави-заявника і СОТ. На відміну від приєднання до інших міжнародних організацій, вступ у СОТ – це насамперед справа переговорів.

Засідання Робочої групи (РГ) є головними елементами процесу вступу в СОТ, на них підбиваються проміжні підсумки і визначається ступінь готовності кандидата. За 13 років відбулося шістнадцять офіційних засідань Робочої групи з розгляду заявки України про вступ до СОТ.

Зокрема, в період з березня 2005 р. по червень 2006 р. відбулося 3 засідання РГ, на яких відбулося узгодження проекту на 70% і погоджені питання щодо сільського господарства. На останньому засіданні в січні 2008 р. члени Робочої групи ухвалили «вступний пакет» України і передали його на розгляд Генеральної ради СОТ²².

5 лютого 2008р. в Женеві Генеральна рада СОТ на підставі звіту робочої групи і переліку ринкового доступу для товарів і послуг схвалила рішення і Протокол щодо приєднання України до СОТ, підписаний президентом України Віктором Ющенком і генеральним директором СОТ Паскалем Ламі. Паскаль Ламі зауважив, що «вважає Україну одним з основних гравців в Європі, і тому СОТ будуть корисними її знання і досвід»²³.

10 квітня 2008 р. Верховна Рада України ратифікувала протокол про вступ до СОТ. Україна стала повноправним 152 членом СОТ – 16 травня 2008 року. Відповідно до Указу Президента України

В.Ющенко «Про заходи, пов'язані зі вступом України до Світової організації торгівлі» були внесені пропозиції щодо відкриття постійного представництва України при Світової організації торгівлі²⁴.

Можна прогнозувати, що українське представництво при СОТ стане одним із основних вітчизняних дипломатичних представництв, що працюють в економічному напрямі. Для України, економіка якої перебуває на стадії трансформації в ринкову, економічна дипломатія набуває особливого значення й покликана розв'язувати такі завдання: формування справедливої міжнародної економічної системи за повноправної участі України у міжнародних економічних організаціях; сприяння залученню іноземного капіталу; збереження та оптимальне використання української власності за кордоном, обслуговування зовнішнього економічного боргу, формування комплексної системи українського законодавства і міжнародної договірно-правової бази в економічній системі²⁵.

Світова організація торгівлі надала Україні п'ять років перехідного періоду для адаптації окремих норм і положень СОТ. Генеральний директор СОТ Паскаль Ламі зазначив, що цей термін – до 2013 року – СОТ запропонувала Україні для виконання зобов'язань у певних сферах, які Україна взяла на себе перед вступом до цієї організації. На думку Ламі, такий перехідний період максимально враховуватиме специфіку розвитку української економіки, особливо важливим він є для сільськогосподарського сектора²⁶.

Висловлення підтримки європейським прагненням України на початку ХХІ століття свідчить про певний консенсус серед більшості політичної еліти. Певною мірою всі ці прагнення мали суттєву тенденцію на трансформацію в якості новітньої української національної ідеї²⁷.

На думку академіка О.Киричука, «ми, належачи до Європи, надто віддалилися від неї, щоб розвинути в собі вольовий потенціал, потрібний для побудови власної держави, але й не наблизились настільки до Азії, щоб віддати себе власному деспотові»²⁸. Тому постають завдання, пов'язані з піднесенням тих особливостей національної свідомості, які сприятимуть просуванню до європейської спільноти.

Вступ до СОТ може принести значні преференції нашій економіці і підштовхнути розвиток багатьох галузей, але може принести серйозні ризики. Соціальні наслідки вступу до СОТ, за дослідженнями учасників консорціуму «Проект аналізу економічних наслідків вступу України до СОТ», розглядаються у вигляді змін добробуту сімей. Міські сім'ї значно більше виграють від зменшення цін на телекомунікаційні та фінансові послуги (які здешевіють внаслідок іноземних інвестицій), ніж сільські, які ними користуються значно менше. Вступ України до СОТ не є причиною бідності у сільських районах, однак він все ж залишається надзви-

чайно важливим аргументом на користь здійснення структурних змін на селі. Це, в свою чергу, потребує розробки концепції розвитку, яка фокусувалася б не лише на сприянні розвитку сільського господарства як галузі, а на розвитку сільських районів взагалі²⁹.

Членство у СОТ в найближчий час викличе перерозподіл ринку і загострення конкурентної боротьби за українського споживача. Через нерівні сили українських і іноземних виробників товарів (послуг) полегшення імпортно-експортних процедур не дасть відчутного ефекту в близькому майбутньому. Проте Україна позбудеться торговельних обмежень з боку інших членів СОТ, що дасть можливість просувати на зовнішніх ринках додаткові види продукції і послуг при наявності захисту національних виробників продукції на внутрішньому ринку³⁰.

Щодо переваг, то на думку експертів, найважливішим позитивним чинником вступу до СОТ буде поліпшення доступу до ринків, зокрема для підприємств металургії, хімічної промисловості та сільського господарства, що приведе до кумулятивного зростання добробуту на 6,4% та зростання реального ВВП на 2,7%. Серед усіх галузей промисловості членство в СОТ буде найбільш корисним для металургії та хімічної промисловості, зростання загального випуску яких перевищить 20% для кожної галузі. Для цих галузей найбільше значення матимуть кращий доступ до ринку, а також реформа тарифів та, відповідно, більш доступні обладнання й матеріали.

Вигідним вступ до СОТ буде для експортно-скерованих компаній. Оскільки двосторонні угоди в рамках СОТ передбачають рівноправне торговельне партнерство всіх країн-учасниць, то експортні компанії позбавляться квотування і вестимуть себе на зовнішньому ринку лише відповідно правил попиту-пропозиції.

Членство в СОТ, як і будь-який глобалізаційний крок, змінює саму структуру ринку України. Ринкові відносини, виробництво і споживання дедалі більше спеціалізуються. Галузі, які будуть втрачені у конкурентній боротьбі з іноземними, не відновлятимуться в Україні знову, через те що попит на такі товари (послуги) вдовольнятиметься імпортом.

Стратегічний орієнтир України на вступ до СОТ відповідає загальному курсу нашої країни на євро інтеграцію, й переваги, які отримає економіка країни, безумовні. Але певні проблеми існують не тільки на етапі процесу вступу, а й після вступу України й набагато більш відчутному обсязі. Тому необхідний комплексний аналіз всіх відповідних органів (як на вищому, так і на регіональному та галузевому рівнях) всіх негативних явищ, які можуть з'явитись після вступу до СОТ з метою вироблення шляхів мінімізації негативних наслідків.

Отже, членство в СОТ пов'язано з істотними змінами як зовнішньоторговельного режиму країни, так і всієї системи регуляторного механізму, який має повністю відповідати критеріям конкурентної ринкової економіки. Невід'ємною частиною цього має стати взаємозв'язаний процес лібералізації торгівлі та економічної діяльності загалом, з одного боку, та становлення цивілізованої системи ринкового регулювання – з другого.

Членство в СОТ – це стимул для створення належної законодавчої бази, привабливого ринкового та інвестиційного середовища, яке кладе початок реформуванню та проведенню глибоких структурних перебудов економіки в цілому та окремих її галузей, сприяє підвищенню потенціалу експортно-технологічних виробництв, розширенню присутності на зовнішніх ринках. Крім того, це потужний стимул для позбавлення від такого шкідливого явища, як контрабанда, оскільки відповідальність України за боротьбу з тіншовим імпортом зросте з огляду на те, що контрабанда загрожуватиме вже не лише українському ринку, а й ринкам партнерів нашої держави.

¹ Кордон М. Європейська та євроатлантичні інтеграція України // Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 172 с.

² Світова та європейська інтеграція: Посібник/ За заг. ред. д-ра іст. наук, проф. Я. Й. Малика. – Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2005. – 540 с.

³ Чекаленко Л. Зовнішня політика України. – Київ: Либідь, 2006. – 709 с.

⁴ Бершеда Є. Інтереси і пріоритети України стосовно ЄС: вибір у галузі політики і безпеки // Офіційний сайт Національного інституту проблем міжнародної безпеки при Раді Національної Безпеки і Оборони України. www.niisp.gov.ua/vydanna/panjrama. 28.07.2003.

⁵ Тодоров І. Методологія студювання євроатлантичної та європейської інтеграції України // Вісник Центру міжнародної безпеки та євроатлантичної співпраці. – № 2 (6). – С. 15-27.

⁶ Гончарук А. Чого очікувати Україні від вступу до СОТ? // № 194. – 2006. – 9 лист.

⁷ Мойсенко Ю. Вступ України до СОТ: фінішна пряма чи крива? // Дзеркало тижня. – № 49 (628) 23–29 грудня 2006. – С. 2.

⁸ Терещенко О. Вступ України до СОТ // Юр. Газета. – № 13 (148). – 2008 р. – 8 квітня. – С. 1.

⁹ Світ відкриває Україну. Про зовнішню політику Української держави у 90-х роках ХХ століття. Статті. Документи. Коментарі // Укл. М. Сорока. – К.: Київська правда. – 2001. – С. 194.

¹⁰ Там само. – С. 198.

¹¹ Кордон М. Вказ. праця. – С. 41.

¹² Терещенко О. Вступ України до СОТ // Юридична газета. – № 13 (148). – 8 квітня. – 2008.

¹³ Там само.

¹⁴ Світова та європейська інтеграція... – С. 298.

¹⁵ Україна-ЄС: Правова база // http://eu.org.ua/ua&eu/

¹⁶ Світова та європейська інтеграція... – С. 515.

¹⁷ Там само. – С. 527.

¹⁸ Спільна стратегія Європейського союзу щодо України // www.me.gov.ua.

¹⁹ Там само.

²⁰ Ляхно С. Стратегія та перешкоди на шляху вступу України до СОТ // http://www.kneu.kiev.ua/journal/ukr/article/2005.

²¹ Там само.

²² Україна й СОТ. Офіційний сайт // http://wto.in.ua/index.php?ge).

²³ (Генеральна рада СОТ схвалила долучення України до Світової організації торгівлі // http://www.newsru.ua/finance/05feb2008/vttoo.htm.

²⁴ Україна відкриє представництво при СОТ http://www.newsru.ua/finance/17jun2008.

²⁵ Чекаленко Л. Зовнішня політика України... – С. 287.

²⁶ http://www.liniacom.net/frm/index.php?topic=1421.0.

²⁷ Тодоров І. Вказ. праця. – С. 15.

²⁸ Киричук В. Ментальність. Суть, функції, генеза // Ментальність. Духовність. саморозвиток особистості. – Київ-Луцьк, 1994. – Ч. 1. – С. 14.

²⁹ Мойсенко Ю. Вказ. праця. – С. 2.

³⁰ Брежнева Т. Проблеми та перспективи вступу України до СОТ // http://www.db.niss.gov.ua/monitor/comments.

Summary

*Galina Melnychuk
(Chernivtsi)*

European integration of Ukraine is in the context of entry in World organization of trading

The article affects a question, related to integration of Ukraine to the European and world economic system – entering into worldwide point-of-sale organization. In particular, primary purposes and important functions of WTO, advantage and risks are examined for Ukraine from participating in this international structure.

УДК: 94(477.85)

*Іван Фостій
(Чернівці)*

ПРАВДІ ЧИ ВИГАДКАМ СЛУЖИТЬ ВОЖДЬ КПУ ПЕТРО СИМОНЕНКО

У статті викривається антиукраїнська спрямованість виступів лідера КПУ П. Симоненка за кордоном.

Ключові слова: П. Симоненко, КПУ, виступи, наклепи, антиукраїнський, сталінізм, фашизм, сталінські репресії, голодомор.

Минуло 18 років української незалежності, а ми все ще належно не оцінили патріотичну, державотворчу діяльність ОУН і Української повстанської армії, не закрили, не заборонили комуністичних, антиукраїнських, антидержавних рупорів Комуни-